

ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Конференција

ПОДРШКА УНАПРЕЂИВАЊУ КВАЛИТЕТА ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

23. новембар 2022, Београд

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

THE WORLD BANK
IBRD · IDA | WORLD BANK GROUP

ПОДРШКЕ УНАПРЕЂИВАЊУ КВАЛИТЕТА ПВО КРОЗ КОМПОНЕНТУ 2 ПРОЈЕКТА

Биљана Којовић
координаторка компоненте 2 Пројекта

ВЕЛИКИ ЉУДИ
ОД МАЛИХ НОГУ

ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

ПЛАНИРАЊЕ - ПОГЛЕД УНАЗАД

Пројекат „Унапређивање квалитета предшколског васпитања и образовања кроз пилотирање нацрта Основа програма предшколског васпитања и образовања“

(заједничка иницијатива Завода за унапређивање образовања и васпитања, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Института за педагогију и андрагогију и УНИЦЕФ-а)

- **Основе програма предшколског васпитања и образовања - Године узлета и**
- **Стандарди компетенција васпитача и њиховог професионалног развоја**

Припрема пројекта Инклузивно предшколско васпитање и образовање

Током припреме пројекта одржана три координациона састанка са широким кругом учесника:

- Министарство просвете
- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања
- Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета Универзитета у Београду
- Представници струковних удружења у делатности ПВО,
- Тим СБ, ЕУ делегација
- Представници ЈЛС
- UNICEF, ЦИП, СКГО, ФОД, Романипен, МОДС...

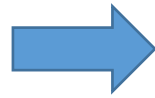
ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Компонента 2: унапређивање квалитета инклузивног предшколског васпитања и образовања

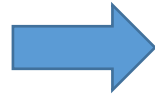
Кључни исход: остварена подршка добробити и целовитом развоју деце, укључујући децу из осетљивих група.

3 главне групе активности:

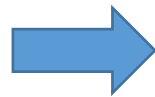
2.1 Подршка квалитетном увођењу и примени нових Основа програма предшколског васпитања и образовања

2.2 Унапређивање иницијалног образовања и професионалног развоја запослених у ПВО

2.3 Унапређивање система вредновања квалитета предшколског васпитања и образовања у циљу подршке добробити и целовитом развоју деце

Међуфазни показатељи резултата пројекта

- 12 000 практичара који су похађали обуке за примену нових Основа програма ПВО као део интервенција у оквиру пројекта
- 1 300 стручних сарадника у основним школама који су похађали обуку на тему нових Основа програма ПВО
- 10 високошколских установа за образовање васпитача које су ревидирале своје студијске програме
- 50% свих предшколских установа које су спровеле самовредновање уз коришћење ажурираних инструмената

Република Србија
Министарство просвете

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

ПЛАНИРАЊЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ КОМПОНЕНТЕ 2

Дефинисање обима пројектних интервенција,
циљева и делокруга рада Консултаната, задатака и активности:

- у сарадњи МП - Група за послове ПВО, ЗУОВ, ЗВКОВ и ЈУП
- ослањање на савремене теоријске налазе и примере најбољих пракси
- ослањање на резултате истраживања

Праћење реализације пројектних задатака и квалитета пројектних резултата:

- Консултативне групе (представници надлежних институција и истакнути појединци у области) дају мишљење и смернице за унапређивање предлога докумената које Консултанти израђују у складу с пројектним задатком и делокругом рада
- Праћење реализације и флексибилно планирање уз стално прилагођавање променама контекста и потребама праксе у односу на коју се реализује пројектни задатак

ВЕЛИКИ ЉУДИ
ОД МАЛИХ НОГУ

ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

ПАРТНЕРИ МИНИСТАРСТВА НА ПРОЈЕКТУ:

- Завод за унапређивање образовања и васпитања
- Завод за вредновање квалитета образовања и васпитања

На реализацији пројектних активности у оквиру компоненте 2 пројекта ангажовани су:

- Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета, Универзитета у Београду
- Уницеф - Србија
- ЦИП - Центар за интерактивну педагогију,
- Центар за европске политике - ЦЕП
- Центар за унапређивање наставе - АБАКУС
- Бројни индивидуални консултанти, експерти у различитим областима
- Штампарија Пекограф
- Гај инжењеринг
- Облак технологије
- АИГО
- Спортимпекс
- МИРОСС

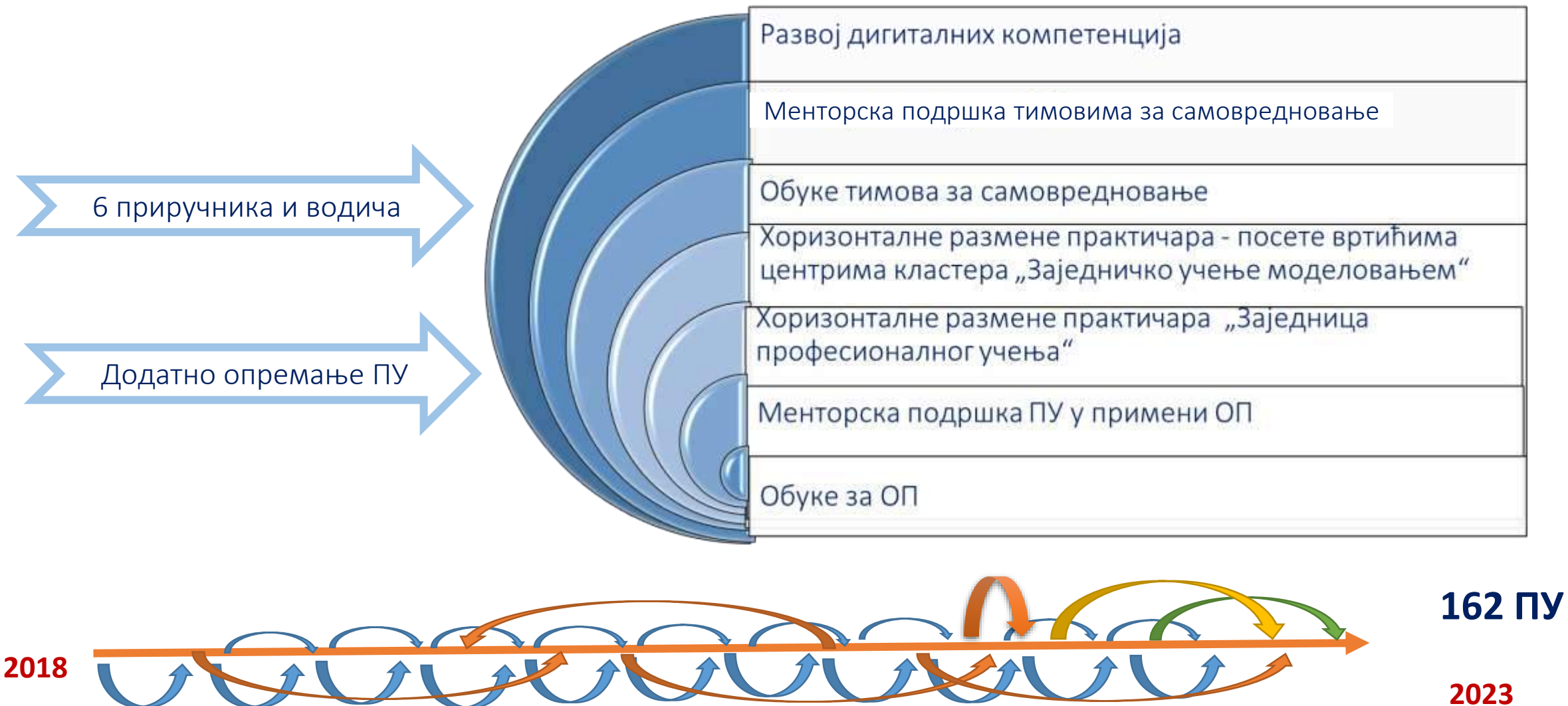

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

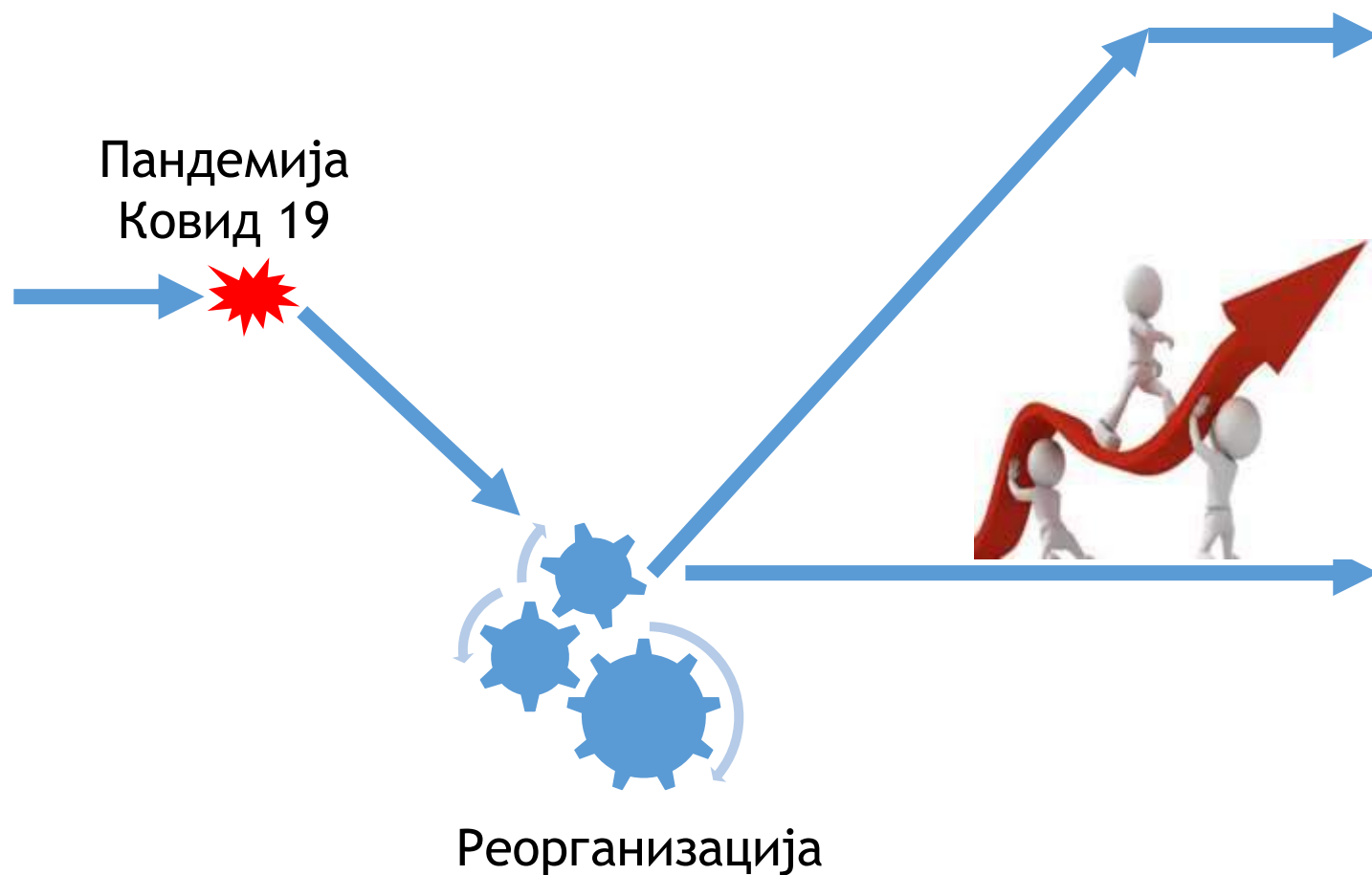
THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Сукцесивна подршка свим јавним предшколским установама - Програм подршке-

Сукцесивна подршка свим јавним предшколским установама

Програм подршке

- ПУ је прослеђено више стручних упутстава и дописа
- онлајн заједница учења „*Повежимо се, оснажимо се*“
- упитници ка ПУ
- прилагођене су све обуке које се реализују кроз подршку компоненте 2 Пројекта, пребацивањем у онлајн формат
- прилагођен је начин пружања менторске подршке (могућност и онлајн састанака)
- прилагођен начин реализације Модела заједнице професионалног учења (онлајн формат)

ФЛЕКСИБИЛНО ПЛАНИРАЊЕ НА ОСНОВУ КОНТИНУИРАНОГ САГЛЕДАВАЊА ПОТРЕБА ПРАКСЕ

Реформе могу доћи споља,
и понекад долазе,
а промене само изнутра

Bereiter, C. (2002), *Education and Mind in the Knowledge Age*. Lawrence
Erlbaum Associates Publishers.

Истраживања реализована у оквиру пројекта:

- *Студија о почетном стању, МП, ЈУП, ЗВКОВ и ЦЕП*
- *Праћење Програма подршке предшколским установама за примену Основа програма - УНИЦЕФ*
- *Праћење и супервизија менторства, Институт за педагогију и андрагогију, Филозофског факултета у Београду*
- *Праћење активности предшколских установа у време трајања епидемије ковид-19, ЈУП, МП, УНИЦЕФ*
- *Праксе и потребе професионалног развоја практичара у јавним предшколским установама, ЦИП Центар за интерактивну педагогију*
- *Истраживање о примени дигиталних технологија у предшколским установама, ЈУП и МП*
- *Истраживање досадашњим праксама ПУ у самовредновању, Ј. Најдановић и С. Гламочак*

1. Међуфазни показатељ резултата пројекта

Циљ

Обучени практичари за примену Основа програма - Године узлета

12 000 васпитача

Имплементациони партнери:

Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета, Универзитета у Београду и УНИЦЕФ-Србија

Обуке за примену Основа програма: **16500**

- 13.363 из јавних ПУ - **82%**
- 710 из приватних ПУ
- 180 васпитача из ОШ
- 125 просветних саветника
- **У току су онлајн обуке за преосталих 3100 васпитача**

Обуке за вођење и управљање променом:

- 280 стручних сарадника похађало обуку
Стручни сарадници као носиоци промене
- Сви директори похађали обуку за полагање испита за лиценцу.
Предстоји обука за новопостављене директоре
- Сви просветни саветници учествовали на 4 регионална саветовања

Обуке за учење кроз хоризонталне размене практичара

- Практичари из 111 вртића - језгара промене из 162 јавне ПУ унапредили су своје способности развијања рефлексивне праксе кроз учешће у моделу „Заједница професионалног учења”
- Заједничко учење моделовањем - посете центрима кластера:
 - Обучени практичари домаћини - 90
 - **До краја пројекта 112 посета 3360 практичара из 162 ПУ**

Очекивани излазни резултат:

преко 23 000 обучених практичара

2. Међуфазни показатељ резултата пројекта

Стручни сарадници из основних школа обухваћени
обукама на тему нових Основа програма

Циљ

1300
обучених

Дводневна онлајн обука **НА ЗАЈЕДНИЧКОМ ПУТУ УЧЕЊА** развијена је и постављена на Националном образовном порталу ЗУОВа

- Основна полазишта ОП
- Компетенције за целоживотно учење
- Кључни појмови из основа програма ПВО
- Појектни приступ учењу и пројектна настава
- Праћење и документовање учења и развоја деце предшколског и школског узраста кроз портфолио
- Подршка деци и породицама при преласку из вртића у школу

Очекивани излазни резултат: обучено **3000** стручних сарадника и координатора већа учитеља из свих ОШ

УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА КОЈЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПУ

Имплементациони партнер:

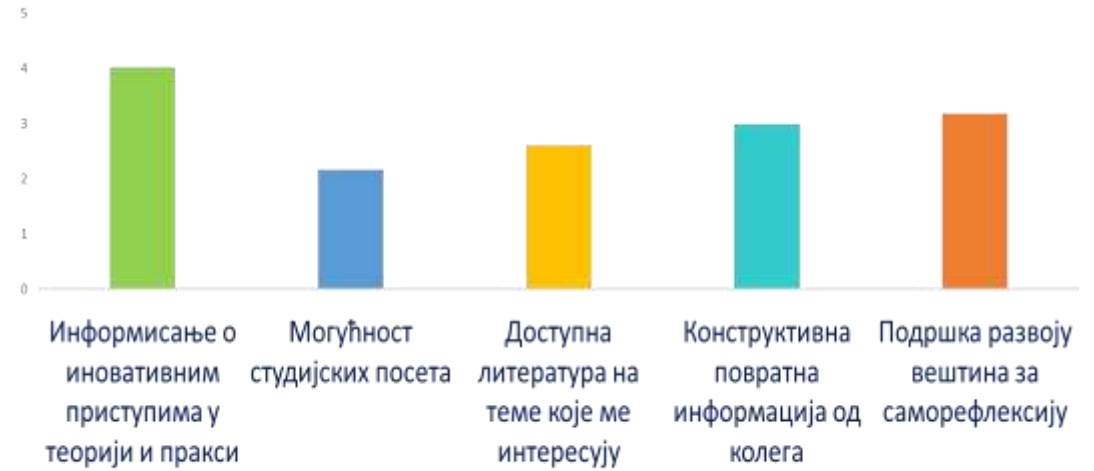
ЦИП Центар за интерактивну педагогију

Истраживање о праксама ПУ и потребама практичара у
организовању стручног усавршавања у установи

Хоризонтална размена у функцији учења, развијања заједнице учења и покретања промене - предуслови:

- унапредити вештине рефлексije, давања конструктивних повратних информација, постављање питања ...
- градити климу поверења без кога нема сарадничког и искуственог учења, развоја ни промене
- оснажити запослене кроз упознавање начина за превазилажење страха од промене, од новог и стреса, поготово у ситуацијама попут пандемије
- у хоризонталне размене укључити родитеље и представнике локалне заједнице, као и просветне саветнике и саветнике - спољне сараднике
- осмислити начине како ће се пратити и документовати ефекти хоризонталног учења

Потребна подршка за промену праксе

УНАПРЕЂИВАЊЕ СТРУЧНОГ УСАВРШАВАЊА КОЈЕ РЕАЛИЗУЈЕ ПУ

Имплементациони партнер:

ЦИП Центар за интерактивну педагогију

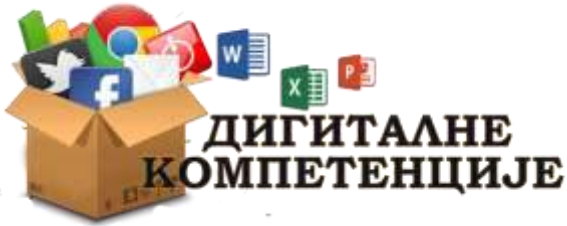
Водич за стручно усавршавање у предшколској
установи кроз примену хоризонталног учења -
ЗАЈЕДНИЧКИМ УЧЕЊЕМ ДО КВАЛИТЕТА

Смернице за примену дигиталних технологија
у предшколској установи

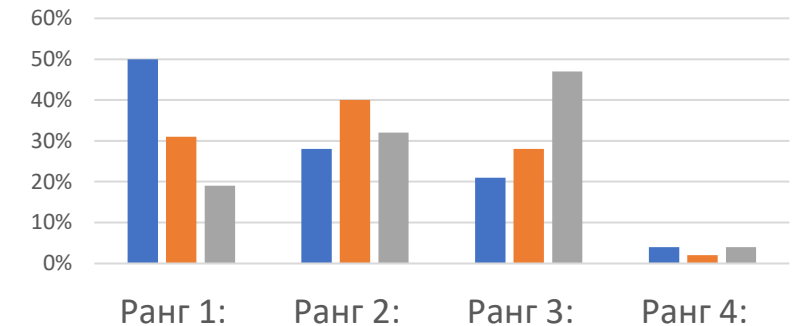
Оквир дигиталних компетенција васпитача

Подршка унапређивању дигиталних компетенција практичара у систему ПВО

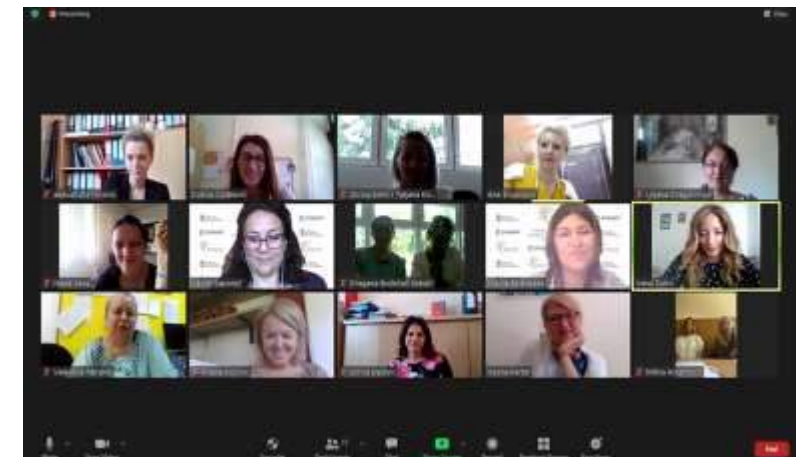

- Истраживање: *Примена дигиталних технологија у ПУ и потребе за развијањем дигиталних компетенција практичара, МПНТР и ЈУП*
- Креирање и реализација програмиране дводневне онлајн **обуке за 12 000 практичара** у систему ПВО
 1. Коришћење рачунарске опреме
 2. Дигитално окружење
 3. Креирање дигиталних ресурса
 4. Платформе за сарадњу, комуникацију и професионално повезивање.
- Пружање онлајн менторске и техничке подршке полазницима у процесу примене стечених знања

Имплементациони партнер
Центар за унапређивање наставе - АБАКУС

- Унапређивање дигиталних компетенција
- Савремени педагошки приступи у складу са новим Основама програма

3. Међуфазни показатељи резултата

Циљ

Високошколске установе које образују васпитаче ускладиле своје студијске програме са Стандардима компетенција васпитача и Основама програма ПВО

10 установа

- Преглед и анализа студијских програма на предметима свих студијских програма који образују васпитаче за рад у ПУ

- Израда и пилотирање Препорука:

А) за прилагођавање студијског програма/предмета у складу са Стандардима компетенција за професију васпитача и његовог професионалног развоја и Основама програма предшколског васпитања и образовања

Б) за реализацију стручне праксе у вежбаоници, у сарадњи високошколске установе и предшколске установе

Пилотирање Препорука у две високошколске установе за образовање васпитача:

Учитељски факултет, Београд

Висока школа за образовање васпитача, Сремска Митровица

- холистичком приступу детету
- интегрисано и ситуационо учење усмерено на подршку добробити детета и
- развијање диспозиција за учење

Очекивани излазни
резултат: **утицај на 16**
установа

4. Међуфазни показатељ резултата пројекта

Циљ

Предшколске установе спровеле процес самовредновања уз коришћење ажурираних инструмената

50% ПУ

Имплементациони партнер: **Центар за европске политике**

Пружање техничке подршке:

- У процени постојећих инструмената за вредновање квалитета и методологија за самовредновање и спољашње вредновање
- Унапређење постојећих инструмената на основу ревидираних стандарда квалитета за предшколске установе
- Организовање обука за унапређење капацитета спољашњих евалуатора, запослених и стручних сарадника и других доносилаца одлука у вредновању квалитета рада у предшколским установама.

Израђени ресурси за самовредновање рада предшколских установа:

- Инструменти за самовредновање
- Водич за самовредновање у ПУ
- Једнодневна обука тимова за самовредновање свих јавних ПУ
- **Менторска подршка свим ПУ**

Очекивани излазни резултат: **100% ПУ**
спровело процес самовредновања уз
коришћење ажурираних инструмената

Показатељ развојног циља пројекта	Полазна основа	Циљне вредности
Процент ПУ које су на спољашњем вредновању добиле оцену повећан за 10%3 и 4	Оцена 3:41%	Оцена 3:51%
	Оцена 4: 1%	Оцена 4: 3%

Израђени су инструменти за спољашње вредновање рада ПУ: висока објективност, добра дискриминативност, изузетно висока поузданост и добра ваљаност.

Снимање почетног стања - вредновање квалитета рада на репрезентативном узорку ПУ (Децембар 2019 - фебруар 2020)

оцена	Снимање почетног стања - 2019	Циљане вредности у 2023
1	1.05%	0%
2	56.84%	46%
3	41.06%	51%
4	1.05 %	3%

Снимање завршног стања - вредновање квалитета рада на репрезентативном узорку ПУ - септембар/октобар 2023.

Контекстуални фактори од утицаја:

- Увођење нове програмске концепције - Основе програма ПВО „Године узлета“ као димензије квалитета
- Примена ревидираног оквира квалитета у спољашњем вредновању квалитета рада ПУ
- Интервенције у оквиру пројекта „Инклузивно предшколско васпитање и образовање“
- Остале иницијативе које доприносе развоју квалитета ПВО
- Изазови у току имплементације Пројекта изазвани пандемијом Covid 19

ЗАХВАЉУЈЕМО СЕ

- Тиму Светске банке
- Партнерским институцијама:
 - Заводу за унапређивање образовања и васпитања
 - Заводу за вредновање квалитета образовања
- Имплементационим партнерима и консултантима ангажованим на реализацији пројектних задатака
- Струковним удружењима у делатности ПВО
- Директорима и практичарима у ПУ

КО ЋЕ ИМАТИ НАЈВИШЕ КОРИСТИ ОД АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ КОМПОНЕНТЕ 2 ПРОЈЕКТА?

223 559 деце у ПУ
родитељи и породице
21 928 практичара у
предшколским
установама

ВЕЛИКИ ЉУДИ
ОД МАЛИХ НОГУ

ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

Конференција

ПОДРШКА УНАПРЕЂИВАЊУ КВАЛИТЕТА ПРЕДШКОЛСКОГ ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

23. новембар 2022, Београд

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

THE WORLD BANK
IBRD · IDA | WORLD BANK GROUP

ВЕЛИКИ ЉУДИ
ОД МАЛИХ НОГУ

ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕДШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

КЉУЧ ПРОМЕНЕ: ЈЕДИНСТВО НАУКЕ, ОБРАЗОВНЕ ПОЛИТИКЕ И ПРАКСЕ

Проф.др Живка Крњаја
Филозофски факултет, Универзитет у
Београду

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

THE WORLD BANK
IBRD · IDA | WORLD BANK GROUP

Јединство теоријског знања и знања поступања у пракси

- Теоријска знања се преиспитују и продубљују у пракси
- Знање поступања у пракси доводи до промене праксе, продубљивањем теоријских сазнања отварају се нови видици
- Процес „оживљавања“ теорије у пракси је стваралачки процес највишег нивоа - о промени је лакше причати, писати и истраживати је, него је остварити у пракси
- Знање поступања у пракси које има научник није само примена теоријских знања - то је знање примењеног поступања, домен у ком се учини видљивом теорија која се заступа и која се ствара – то смо успели да покажемо у вртићима у којима смо заједно са практичарима развијали реални програм у складу са Основама програма „Године узлета“

СМЕРНИЦЕ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ ОСНОВА ПРОГРАМА ИЗРАЂЕНЕ НА ИНСТИТУТУ ЗА ПЕДАГОГИЈУ И АНДРАГОГИЈУ

ФОРМИРАЊЕ НАЦИОНАЛНОГ ТЕЛА ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ
ОСНОВА ПРОГРАМА „ГОДИНЕ УЗЛЕТА“

УСАГЛАШАВАЊЕ НА
НИВОУ СИСТЕМА

Правилници

Реформа
ИО и
система СУ

Реформа
О.Ш
програма

ДИСЕМИНАЦИЈА

Комуника-
циона
платформа

Модел
центар

Штампање
публикације
Основа

Јачање
људских
ресурса

ПОДРША
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ НА
НИВОУ ПУ

Опремање
простора
вртића

Приручници

Стручна
подршка

ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

ОСНОВЕ ПРОГРАМА „ГОДИНЕ УЗЛЕТА“ КАО ПЕДАГОШКИ ИДЕНТИТЕТ И ОДЛУКА ОБРАЗОВНЕ ПОЛИТИКЕ

- Основе програма „Године узлета“ - оквир који одређује национално утврђене обавезе и очекивања шта се хоће предшколским васпитањем и образовањем и истовремено подржава контекстуална јединственост сваке ПУ, наспрам програма као средства контроле и унификације праксе
- Основе програма „Године узлета“ - имају партиципативни карактер наспрам усмерености на развојне краткорочне исходе самог детета и припремификацију за наредну фазу образовања
- Основе програма „Године узлета“ - концепцијски квалитетан програм који одговара захтевима у свим светским и националним документима „тежити програмима предшколског васпитања и образовања којима се подржава истраживачки приступ учењу, сарадња и учешће“ (Bennett, 2010)

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

ВЕЛИКИ ЉУДИ
ОД МАЛИХ НОГУ
ПРОЈЕКАТ ИНКЛУЗИВНОГ ПРЕШКОЛСКОГ
ВАСПИТАЊА И ОБРАЗОВАЊА

ОДЛУКА ОБРАЗОВНЕ ПОЛИТИКЕ КАО ПОДРШКА УСКЛАЂЕНОСТИ САВРЕМЕНИХ ТЕОРИЈСКИХ САЗНАЊА И САВРЕМЕНЕ ПРАКСЕ

- Уважено научно схватање праксе као комплексне делатности која се не може мењати једносмерно од стране теорије или регулативним мерама образовне политике
- Пракса се мења у контексту праксе
- Основе програма „Године узлета“ настале су на развијању квалитетне праксе, нису написан документ у научним круговима или административним канцеларијама и предате пракси

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP